

Ο κίνδυνος από τις μύγες των δημητριακών ποτέ δεν μειώνεται

Автор(и): доц. д-р Христина Кръстнева, ИПАЗР "Н.Пушкарров", София

Дата: 23.10.2022 Брой: 10/2022

Οι προνύμφες των διαφόρων ειδών των μυγών των δημητριακών είναι εξειδικευμένες να τρέφονται με τους τρυφερούς και αδύναμα διαφοροποιημένους ιστούς στον κώνο ανάπτυξης και τον σχηματιζόμενο στάχυ, στα στήμονες, το ύπερο και τα περιεχόμενα του κόκκου στα στάδια ανάπτυξης της πλήρωσης του κόκκου και της γαλακτώδους ωρίμανσης. Η πιο επικίνδυνη ζημιά στο σιτάρι συμβαίνει στις πρώιμες φάσεις της ανάπτυξής του. Από οικονομική σημασία, τα πιο κοινά και διαδεδομένα κατά την περίοδο της φθινοπωρινής βλάστησης είναι η μαύρη μύγα του σιταριού, η μύγα Χέσσιαν, οι μύγες των βρώμων της βρώμης και της κριθαριάς, ενώ την άνοιξη αυτές είναι η μύγα του βολβού του σιταριού, η μαύρη ανοιξιιάτικη μύγα του σιταριού, η μαύρη μύγα του σιταριού και η μύγα Χέσσιαν.

μύγα των βρώμων

Οι ενήλικες των φθινοπωρινών γενεών της μαύρης μύγας του σιταριού, της μύγας Χέσσιαν και των μυγών των βρώμων μεταναστεύουν σε χωράφια σιταριού μόλις εμφανιστούν, στο στάδιο ανάπτυξης πρώτου και αρχής δευτέρου φύλλου. Η δυναμική του πληθυσμού τους ποικίλλει στις διαφορετικές περιοχές ανάλογα με τις κλιματικές συνθήκες, την ημερομηνία σποράς και την εμφάνιση του σιταριού, αλλά φθάνουν την υψηλότερη πυκνότητα και έχουν τη μεγαλύτερη περίοδο πτήσης σε πρόωρα σπαρμένα χωράφια.

пронύμφη μύγας των βρώμων

Συνθήκες για φυσιολογική εμφάνιση και ανάπτυξη φθινοπωρινών καλλιεργειών και για μεγαλύτερο αριθμό βλαστών που έχουν καταστραφεί από τις pronύμφες δημιουργούνται σε έτη με ζεστό, παρατεταμένο και σχετικά υγρό φθινόπωρο, που χαρακτηρίζεται από μέσες ημερήσιες θερμοκρασίες για την περίοδο Σεπτέμβριος – Νοέμβριος γύρω ή πάνω από τον μακροπρόθεσμο μέσο όρο. Πιο άφθονες βροχοπτώσεις και χαμηλότερες θερμοκρασίες τον Οκτώβριο και τον Νοέμβριο έχουν αρνητική επίδραση στη δραστηριότητα πτήσης των μυγών κατά τη μετανάστευσή τους, στον αριθμό των ωών που τοποθετούνται και στο μέγεθος της ζημιάς.

Η μαύρη μύγα του σιταριού είναι η πρώιμη που μεταναστεύει στα χωράφια το φθινόπωρο. Έχει σύντομη περίοδο πτήσης και προσβάλλει πρόωρα σπαρμένα χωράφια που έχουν εμφανιστεί κατά την πρώτη και δεύτερη δεκαήμερη του Οκτωβρίου. Μετά από αυτή την περίοδο οι μύγες παύουν να πετούν.

Μύγα Χέσσιαν

Η μύγα Χέσσιαν και οι μύγες των βρώμων προσβάλλουν χωράφια που έχουν εμφανιστεί μέχρι το τέλος του Οκτωβρίου – τις πρώτες μέρες του Νοεμβρίου. Η πτήση τους τελειώνει την πρώτη ή δεύτερη δεκαήμερη του Νοεμβρίου, ανάλογα με τις κλιματικές συνθήκες και την ημερομηνία σποράς του σιταριού. Πρόωρα σπαρμένα χωράφια προσβάλλονται πιο σοβαρά. Αυτά τα βιολογικά χαρακτηριστικά εξηγούν γιατί χωράφια που εμφανίζονται τις τελευταίες δέκα μέρες του Οκτωβρίου δεν προσβάλλονται από τη φθινοπωρινή γενιά της μαύρης μύγας του σιταριού, και εκείνα που εμφανίζονται τις πρώτες δέκα μέρες του Νοεμβρίου δεν προσβάλλονται από τις φθινοπωρινές γενιές της μύγας Χέσσιαν και των μυγών των βρώμων.

Τα ενήλικα έντομα μεταναστεύουν σεξουαλικά ώριμα και, μετά από συνουσία, τοποθετούν τα αυγά τους στα νεαρά φυτά. Οι προνύμφες της μαύρης μύγας του σιταριού εκκολάπτονται πρώτες στη φθινοπωρινή περίοδο βλάστησης – ήδη από το τέλος της πρώτης δεκαήμερης του Οκτωβρίου. Η ανάπτυξή τους καλύπτει τα στάδια ανάπτυξης δεύτερου φύλλου – πρώτου αγοστή του σιταριού και ολοκληρώνεται κατά τη διάρκεια της δεύτερης δεκαήμερης του Νοεμβρίου. Η αρχή της εκκόλαψης των προνυμφών των μυγών των βρώμων της κριθαριάς και της βρώμης είναι αργότερα – την τρίτη δεκαήμερη του Οκτωβρίου, και η επιβλαβής δραστηριότητά τους λαμβάνει χώρα κατά τα στάδια ανάπτυξης δεύτερου–τρίτου φύλλου – πρώτου–τρίτου αγοστή των φυτών των δημητριακών. Νύμφες και πλήρως τρεφόμενες προνύμφες διαχειμάζουν.

Το ποσοστό των βλαστών που έχουν καταστραφεί από τις φθινοπωρινές γενιές των μυγών ποικίλλει ευρέως ανάλογα με τις κλιματικές συνθήκες, την περιοχή, την ημερομηνία σποράς και την εμφάνιση, και είναι υψηλότερο σε πρόωρα σπαρμένα (δεύτερο μισό Σεπτεμβρίου) και κανονικά εμφανισμένα χωράφια. Κατά τη διάρκεια της φθινοπωρινής περιόδου βλάστησης η μύγα του βολβού του σιταριού είναι επίσης παρόντα στις καλλιέργειες. Το είδος είναι διαδεδομένο και είναι το πιο πολυάριθμο σε χωράφια σιταριού κατά τη φθινοπωρινή περίοδο βλάστησης. Οι ενήλικες αρχίζουν να μεταναστεύουν την πρώτη και δεύτερη δεκαήμερη του Οκτωβρίου, όταν τα φυτά βρίσκονται στο στάδιο ανάπτυξης πρώτου–δεύτερου φύλλου, και βρίσκονται εκεί μέχρι το τέλος του Νοεμβρίου – την πρώτη δεκαήμερη του Δεκεμβρίου, ανάλογα με τις κλιματικές συνθήκες. Η μεγαλύτερη περίοδος πτήσης – από 35 έως 60 ή περισσότερες ημέρες – παρατηρείται σε χωράφια σπαρμένα στο τέλος Σεπτεμβρίου. Σε χωράφια σπαρμένα την πρώτη και δεύτερη δεκαήμερη του Οκτωβρίου αυτή η περίοδος διαρκεί από 30 έως 45 ημέρες, ενώ σε εκείνα σπαρμένα στο τέλος Οκτωβρίου είναι από 15 έως 25 ημέρες. Χωράφια σπαρμένα την πρώτη και στην αρχή της δεύτερης δεκαήμερης του Νοεμβρίου δεν προσβάλλονται από τη μύγα του βολβού του σιταριού. Οι μύγες μεταναστεύουν σεξουαλικά ώριμες και, μετά από συνουσία, τα θηλυκά τοποθετούν τα αυγά τους στο έδαφος κοντά στη βάση των φυτών, όπου διαχειμάζουν και εκκολάπτονται νωρίς την επόμενη άνοιξη στα πρόωρα σπαρμένα χωράφια.

Έλεγχος

Γεωργοτεχνικά μέτρα είναι πρωταρχικής σημασίας για τον περιορισμό της ζημιάς που προκαλείται από τις προνύμφες των μυγών, και πρώτα απ' όλα η ημερομηνία σποράς. Σε περιοχές με υψηλή πυκνότητα πληθυσμού των κύριων επιβλαβών ειδών που αναφέρονται, ευνοϊκές περίοδοι σποράς είναι η δεύτερη και τρίτη δεκαήμερη του Οκτωβρίου. Το δεύτερο μισό του Οκτωβρίου είναι ευνοϊκή περίοδος σποράς σε έτη με μέσες ημερήσιες θερμοκρασίες πάνω από τον μακροπρόθεσμο μέσο όρο για την περίοδο Σεπτέμβριος – αρχές Οκτωβρίου. Καλή γεωργική πρακτική προστασίας των φυτών περιλαμβάνει **καλλιεργητική επεξεργασία των αχυρών** και **βαθύ οργώμα το φθινόπωρο** για τη μείωση της πυκνότητας των διαχειμαζουσών νυμφών της μαύρης ανοιξιότικης μύγας του σιταριού, καθώς και **μέτρια αζωτούχος λίπανση** των καλλιεργειών την άνοιξη, που αυξάνει τη φυσική αντοχή των φυτών.

Χημικός έλεγχος: Ψεκασμός των καλλιεργειών κατά των ενηλίκων εντόμων με Mospilan 20 SP – 15 g/da; Decis 100 EC – 6.3 ml/da στα ακόλουθα **οικονομικά επίπεδα ζημιάς:**

- μύγα του βολβού του σιταριού – 3 άτομα/m² σε στάδιο ανάπτυξης τρίτου φύλλου – αγοστοποίησης;
- μαύρη μύγα του σιταριού το φθινόπωρο – 3 άτομα/m² σε στάδιο ανάπτυξης εμφάνισης – αρχής αγοστοποίησης;

- мύγα Χέσσιαν – 3 άτομα/м² σε στάδιο ανάπτυξης εμφάνισης – αρχής αγοστοποίησης το φθινόπωρο.